

РЕШЕНИЕ

№ 3516

гр. София, 30.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-18 СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ДАНИЕЛА П. ПОПОВА

при участието на секретаря Алина К. Тодорова като разгледа докладваното от ДАНИЕЛА П. ПОПОВА Гражданско дело № 20221100105527 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявен е иск с правна квалификация чл. 2, ал.1, т.3, пр.1 ЗОДОВ - за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, претърпени от ищеца в резултат на повдигането на обвинение за престъпления, за които в последствие е бил оправдан с влязла в сила присъда по НОХД № 275 от 2016 г. на ОС Видин.

В исковата молба се твърди, че срещу ищеца е повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл.282, ал.1 от НК. С влязла в сила присъда ищцата била оправдана. Твърди, че от воденото срещу нея наказателно производство е претърпяла вреди – имуществени и неимуществени, чието обезщетяване иска. Неимуществените вреди се свързват с накърняване на личната ѝ чест и достойнство, стрес и напрегнатост, неудобство от наложената мярка за неотклонение, продължителния период на наказателното производство, негативния отзвук в медиите, непоправимо засягане на професионалната ѝ репутация, негативен ефект върху членовете на семейството ѝ. Имуствените вреди ищцата съизмерява с извършените разходи за адвокатско възнаграждение във воденото наказателно производство и разходи за пътуване и престой в гр.Видин във връзка с участието ѝ в наказателното производство. Претендира разноски. Ответната страна, оспорва предявените искове по основание и размер. Намира за недоказано настъпването на неимуществените вреди за ищеца. Твърди, че вредите, за които се претендира обезщетение, не са пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Оспорва размера на обезщетението за

неимуществени вреди като значително завишен с оглед твърдените вреди, а претендираните имуществени такива – като недоказани.

Съдът, като прецени относимите доказателства и доводите на страните, приема за установено следното:

Не се спори между страните и от представените по делото писмени доказателства се установява, че от 22.12.2004 г. И. Б. е заемала длъжността „директор на Дирекция „Международно контролирана търговия и сигурност“ към Министерство на енергетиката, икономиката и туризма и секретар на Междуведомствената комисия за експортен контрол и неразпространение на оръжията за масово унищожение (МКЕКНОМУ).

През октомври 2014 г. във връзка с настъпилия взрив в завод „Миджур“, собственост на „В.“ АД, находящ се в землището на с. Горни Лом, община Чупрене, е образувано наказателно производство ДП № 51/2014 г. на НСЛС (пр.пр. № 1279/2014 г. по описа на Окръжна прокуратура - гр. Видин).

С постановление от 14.03.2016 г. И. Б. е привлечена като обвиняема по същото производство за извършването на две престъпления по чл. 282, ал. 1 от НК. Наложена ѝ е мярка за неотклонение „подписка“. Разпитана е в качеството на обвиняема, а за случая е изпратено уведомление до КОМПИ.

На 20.09.2016 г. е внесен в съда обвинителен акт на Окръжна прокуратура – Видин, за извършени от ищцата престъпления по чл. 282, ал. 1 НК.

Образувано е Н.О.Х.Д. 275/2016 г. по описа на Окръжен съд – Видин. В производството пред първата инстанция са проведени 49 съдебни заседания, в 28 от които ищцата е участвала. Приети са за разглеждане граждански искове от пострадалите лица, в т.ч. и от наследниците на починалите от инцидента 15 лица. Разпитани са 192 свидетели и 32 вещи лица.

С присъда № 45 от 19.06.2018 г. на Окръжен съд — Видин, ищцата е призната за певиновна и оправдана по повдигнатите ѝ обвинения. Потвърдна е наложената ѝ мярка за неотклонение „подписка“.

Присъдата е протестирана, като е образувано ВНОХД № 1213/2019 г. по описа на Софийски апелативен съд. Във въззивното производство са проведени 4 съдебни заседания с участието на ищцата, едно от които е излъчвано чрез „аудиострийм“ за журналисти. С Решение № 10001/11.01.2021 г. на Софийски апелативен съд, НО, 1 състав, оправдателната присъда на Окръжен съд — Видин е потвърдена изцяло.

По подаден протест е образувано КНД № 852/2021 г. на ВКС, II НО. Проведено е 1 съдебно заседание с участието на ищцата. С Решение № 60188/10.05.2022 г. на ВКС, решението на САС е потвърдено, като оправдателната присъда влиза в сила на 10.05.2022 г.

Установено е от представените писмени доказателства, че в хода на воденото наказателно производство същата е извършила разходи в общ размер на 7 510.77 лева, от които 4 800 лева – разходи за адвокатско възнаграждение, както и 2 710.77 лева – разходи във връзка с участието ѝ в съдебните заседания в гр.Видин.

От показанията на св.К. Б. – майка на ищцата, и св.Н.Я. – във фактическо съжителство с ищцата, които съдят не намира основание да не цени, се установяват вида и интензитета на търпените негативни емоции от ищцата. Свидетелите установяват, че от привличането на ищцата в качеството ѝ на обвиняем, до постановяване на окончателния съдебен акт, ищцата е изпитвала непрекъснат страх и безпокойство. Воденото срещу нея наказателно производство се отразило негативно върху нея, както в личен, така и в професионален план.

Така установената фактическа обстановка налага следните правни изводи:

Съгласно чл. 2, ал.1, т.1 и т.3, предл.1 от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата, съда от задържане под стража, когато е било отменено, както и от незаконно обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано. За да бъде ангажирана отговорността на държавата по чл. 2, ал.1, т.3, предл.1 от ЗОДОВ, освен наличие на влязла в сила оправдателна присъда, ищецът следва да докаже и действителното настъпване на вредите, вкл. и техния размер, както и причинна връзка между вредите и незаконното обвинение. В настоящия случай всички предпоставки са налице.

Установено бе по делото, че ищцата е била привлечена като обвиняема за извършени престъпления като образуваното наказателно производство е завършило с влязла в сила оправдателна присъда, обуславящи ангажиране отговорността на държавата в лицето на съответния орган, с който длъжностното лице, което е пряк причинител на вредата, е в служебни отношения.

Съдът приема за установен и факта на причиняване на конкретни вреди / имуществени и неимуществени/ от извършените действия от държавния орган.

Воденото срещу ищцата досъдебно и съдебно наказателно производство са ѝ причинили имуществени вреди, свързани с разходите, направени от нея във връзка с воденото производство, и безспорно е създадо за нея отрицателни преживявания, изразяващи се в притеснения и отрицателни емоции, които са инициирани именно от образуваното наказателно производство и които са в пряка причинна връзка с незаконното обвинение за извършено престъпление, при което искът е доказан по основание. Самото осъзнаване от едно лице на обстоятелството, че определено негово право е нарушено и че то е подложено на ограничения в правната му сфера, представлява неприятно преживяване и само по себе си подлежи на обезщетяване.

Досежно размера на претърпените имуществени вреди са представени разходи –

оправдателни документи, противно на твърденията на ответника, от които се установява, че ищцата е заплатила адвокатско възнаграждение на защитника си в размер на 4 800 лева, и е извършила разходи за пътуване и престой в гр. Видин /за нея и защитника ѝ/ в размер на 2 710.77 лева. Разходите са извършени във връзка с воденото срещу ищцата наказателно производство, съставляват имуществени вреди, които подлежат на репарирание.

Досежно обезщетението на неимуществени вреди, на основание чл. 52 от ЗЗД, който следва да намери аналогично приложение, размерът му следва да се определи от съда по справедливост.

Съобразно разяснения, дадени с ТР № 3 от 22.04.2005 г. по тълк. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, съдът следва да съобрази тежестта на повдигнатото обвинение, неговата продължителност, каква мярка за неотклонение е била взета по отношение на неоснователно обвиненото лице и с каква продължителност, какви други мерки за процесуална принуда са били упражнени, колко, с каква продължителност и с какъв интензитет са извършените действията по разследването с участието на обвиняемия, ефектът на всички тези действия върху ищеца и средата му. От значение са продължителността на наказателното преследване, личността на увредения и притежаваният от него авторитет в обществото, настъпилите промени в отношенията в семейството, допълнително настъпилите обстоятелства, които са се отразили на репутацията на лицето, негативното отражение в резултат на воденото наказателно производство върху душевното му състояние, дали незаконно обвинение за умишлено престъпление е в област, която е професионалната реализация на обвиняемия. Съдът следва да вземе предвид данните за личността на увредения, начина му на живот, обичайната среда, контактите и социалния му живот, положението му в обществото, работата му, публичното разгласяване на обвинението и др.

В настоящия случай, повдигнатите обвинения са били за тежки умишлени престъпления – по чл.282, ал.1 от НК. Обвинението е повдигнато във връзка с настъпилия взрив в завод „Миджур“, собственост на „В.“ АД, находящ се в землището на с. Горни Лом, община Чупрене, при който са загинали 15 души и факта на повдигане на обвинението, внасяне на обвинителния акт в съда и хода на съдебното производство са били широко медийно отразени, в т.ч. и в национален ефир.

В хода на наказателното производство са проведени 54 съдебни заседания, общо за трите инстанции, на повечето от които ищцата е присъствала. Наказателното производство е продължило повече от шест години, през които ищцата е изпитвала страх и безпокойство от неизвесността от изхода на делото. Макар по отношение на нея да е била взета най-леката мярка за неотклонение, правата ѝ са били ограничени – била в неплатен отпуск, постепенно загубила доверието на колеги и приятели /така

свидетелските показания/. За повече от шест години, ищцата е била принудена да отсъства от семейството си, в т.ч. и от детето си, което към датата на привличането ѝ като обвиняем е било кърмаче, на 6 месеца. В един продължителен период от време, ищцата е търпяла негативни емоции, свързани от една страна със страх от неоснователно осъждане, от друга – с невъзможността да полага адекватни грижи за семейството и детето си, съпътствани от финансови затруднения във връзка с невъзможността ѝ да полага труд, да получава възнаграждение, и едновременно с това да организира защитата си, заплащайки разходите във връзка с воденото срещу нея наказателно производство.

При всички тези обстоятелства по настъпването на вредите и ефекта, които оказват върху цялостния начин на живот на ищеца, съдът намира, че обезщетение за претърпените неимуществени вреди, в размер от 50 000 лева би могло поне частично да овъзмезди претърпените от ищцата негативни емоции. Доводите в противната насока – относно завишен размер на претендираното обезщетение, съдът отхвърля като неоснователни. Предявеният иск е основателен в пълен размер, в който следва да бъде уважен.

В случая, законната лихва е дължима от увреждането, а то е настъпило при осъществяване на фактическия състав на чл. 2, ал.1, т.3 ЗОДОВ - от влизане в сила на оправдателната присъда на 10.05.2022г., до окончателното плащане.

В тежест на ответника, по аргумент от чл. 10, ал.3 ЗОДОВ вр. чл. 78, ал.1 ГПК, следва да се възложи сумата от 10.00 лева – заплатена държавна такса, както и 2 760 лева - заплатено адвокатско възнаграждение.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 2, ал.1, т.3, пр.1 от ЗОДОВ ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, гр.София, ул.Витоша № 2, да заплати на И. Д. Б., ЕГН *****, от гр.София, ул.*****, сумата от 57 510.77 лева, от които 50 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди, и 7 510.77 лева – обезщетение за имуществени вреди, от повдигането обвинение на 14.03.2016г. за престъпление по чл.282, ал.1 от НК, за което е била оправдана с присъда, влязла в сила на 10.05.2022г., постановена по НОХД № 275/2016г. на Окръжен съд - Видин, ведно със законната лихва върху сумите от 10.05.2022г. до окончателното им плащане.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал.1 ГПК ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ - гр.София, ул.Витоша № 2, да заплати на И. Д. Б., ЕГН *****, от гр.София, ул.*****, сумата 2 770 лева - разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____